

Utveckling ***för minskad klimatpåverkan, ökad social trygghet, renare vatten och bättre miljö***

**Miljöpartiet de gröna i Värmdös förslag till
budget för 2016**

Förord

Värmdö skulle kunna bli en av Sveriges grönaste och mest hållbara kommuner. Det vill Miljöpartiet arbeta för. Under den föregående mandatperioden har kommunen tagit flera steg mot ökad hållbarhet och minskad klimatpåverkan. I vår budget för 2016 fortsätter vi den utvecklingen. Miljöpartiets förslag till budget för Värmdö kommun grundar sig på vårt valprogram för mandatperioden 2014-2018, våra erfarenheter från den mandatperioden, det senaste året samt förvaltningens analys av olika omvärldsfaktorer.

Planeringen av nya förskolor och bostäder för såväl äldre som unga ska ske med framsynthet i kommunens centrala delar. Arbetet med att utveckla centrala Gustavsberg ska fortsätta och ske med stor hänsyn till kulturhistorien, behovet av samhällsservice och arkitektonisk kvalitet. Vid utbyggnad av vatten och avlopp i våra gamla fritidshusområden ska områdenas karaktär bevaras och större exploateringar undvikas.

Budgetförslaget förutsätter att alla tar ansvar för att anvisade medel används enligt beslut. Allmänt föreslår vi en ramuppräknings på 2 procent för alla verksamheter. *Vi ser att den uppräknings med 1% som föreslås av såväl kommundirektören som av Alliansen kommer innebära ett sparbetings för verksamheterna.* Detta bygger vi på såväl Riksbankens prognoser om inflation (2%) som fackens ambitioner inför avtalsrörelsen (>2,5%). Då en del av kommunens mer utsatta verksamheter redan har svårigheter med att nå en budget i balans anser vi att ett sparbetings på åtskilliga miljoner kronor är mycket olyckligt. Därför kompenserar vi i vår budget för detta.

Genom fortsatta satsningar på förbättrad kvalitet i skolan, stärkt lärarkår, och en god arbetsmiljö för såväl elever som personal bildar vi grunden för framtidens Värmdö. Vi yrkar bifall till Alliansens skolpengshöjning på 11 000 tkr och lägger därutöver ytterligare 12 900 tkr i resurser på skolan och förskolan, dels på riktade satsningar i punktform men framförallt i en ökad uppräknings för förskola, fritids och grundskola (som inte tar del av Alliansens höjda skolpeng). En viktig ökning för att stärka Värmdös pedagogiska ambition sett över hela bredden.

Socialnämndens konstanta underskott har lett till en ohållbar situation för handläggarna, vilket i sin tur har lett till en hotad rättssäkerhet. För att råda bot på en orimlig situation har vi ökat Socialnämndens budgetram med 5 000 tkr, och därutöver lagt 1 000 tkr i en pott för löneökningar på handläggarsidan. Detta utöver satsningar på 2 050 tkr på olika åtgärder för integration, utsatta barn och personer som står långt från arbetsmarknaden. Utöver detta inrättar vi funktionen social hållbarhetssamordnare, som i kommunledningen tar ansvar för det nämndövergripande perspektivet för sociala frågor.

Genom att satsa på mer lokalt producerad förnybar energi, en transportinfrastruktur som stimulerar cyklande och gångtrafik samt ökar andelen kollektivt resande på såväl land som vatten minskar vi belastningen på vägnätet och utsläppen av växthusgaser. I detta lägger vi 75 000 tkr i investeringar.

Genom att aktivt arbeta för ökad återvinning samt mer ekologisk och vegetarisk mat minskar vi vår påverkan på såväl klimatet som inom andra miljöområden. När vi stärker skyddet för värdefull natur genom reservatsbildning, återskapande av våtmarker och skötselplaner bidrar vi till bevarandet av den biologiska mångfalden och en förstärkning av ekosystemtjänsterna. För detta utökar vi investeringsbudgeten med 1 000 tkr, samtidigt som vi lägger vi 1 250 tkr på driften år 2016. Dessutom omfördelar vi medel inom ramen för kommunstyrelsen för att återinrätta hållbarhetssamordnare med miljöinriktning.

Med en demokratiberedning vill vi utveckla kommunens demokratiska arbete och öka medborgarnas inflytande på kommunens arbete. 200 tkr läggs på denna post under Kommunfullmäktige.

Det här är några axplock ur vår budget för 2016 med ramar för 2016-2017. Med våra satsningar ser vi att Värmdö fortsätter att ta flera steg mot ökad ekologisk och social hållbarhet samt att vi ger förutsättningar för medborgarna att både vara mer delaktiga men också lämna mindre klimatmässiga fotavtryck.

För Miljöpartiet de gröna i Värmdö:

Filip Joelsson, ledamot och språkrör

Hanna Thorell, ledamot och språkrör

Max Ljungberg, gruppledare

Malin Åberg Aas, ledamot

Siv Strömbäck, ledamot

Thomas Taylor, ersättare

Anneli Rönnblom, ersättare

Mikael Aldeheim, ersättare

Miljöpartiets budget i sammanfattning

Resultatbudget (mnkr)	2016
Nämndernas nettokostnader	-2 068,4
Centrala åtaganden (finansförvaltning)	11,3
Verksamhetens kostnader	-2 057,1
Skatteintäkter	1 970,2
Bidrag och avgifter utjämningsystem	166,7
Finansnetto	-38,5
Årets resultat	41,3

Miljöpartiets investeringar

Investering (mnkr)	2016	2017	2018
Kommunalt energibolag	64,8	0	0
Ökning av medel för naturreservatsbildning	1	1	1
GC-utbyggnad	10	10	10
Cykelparkering	0,5	0,5	0,5
Utbyggnad lekplats	0,2	0,2	0,2
Laddstolpar	1	1	1
Bokbuss	3	0	0
Ekobacken (besökscentrum)	10	0	0
Summa	90,5	12,7	12,7

Detta är att betrakta som ett tilläggförslag till förvaltningen och Alliansens förslag till investeringar, som vi i övrigt tillstyrker.”

Driftbudget 2016

Resultatbudget (mnr)	Budget -15 KF (rev)	Budget kostnader -16	Budget intäkter -16	Budget netto -16	Förändring 15/16
Kommunfullmäktige mm.	-6,6	-6,7	0,0	-6,7	-0,1
Överförmyndarnämnd	-2,2	-3,7	1,0	-2,7	-0,5
Kommunstyrelse	-151,7	-258,9	96,8	-162,1	-10,4
Utbildningsnämnd	-1 059,8	-2 053,4	937,6	-1 115,8	-56,0
Kultur- och fritidsnämnd	-112,6	-170,0	52,8	-117,2	-4,6
Socialnämnd	-161,1	-274,9	102,3	-172,7	-11,6
Vård och omsorgsnämnd	-390,9	-765,5	347,9	-417,5	-26,6
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-7,7	-31,5	22,6	-8,9	-1,2
Teknisk nämnd	-27,5	-246,1	219,5	-26,6	0,9
Näringslivsnämnd	-27,3	-66,5	28,2	-38,3	-11,0
Nämndernas netto	-1 947,4	-3 877,1	1 808,7	-2 068,4	-121,0
Pensionskostnader	-40,0	-43,2	0,0	-43,2	-3,2
Infrastrukturstöd skärgård	-6,5	-6,6	0,0	-6,6	-0,1
Framtidens Gustavsberg	-1,5	-2,5	1,0	-1,5	0,0
Intern ränta	50,5	-11,0	58,0	47,0	-3,5
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	19,6	0,0	19,6	19,6	0,0
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-1,0	-2,0	0,0	-2,0	-1,0
Övriga intäkter	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Koncernbidrag Gustavsbergsbadet AB	-9,8	-5,0	0,0	-5,0	4,8
Centralt avsatt utrymme, volym	-14,0	-9,0	0,0	-9,0	5,0
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-13,0	-9,0	0,0	-9,0	4,0
Riskpremie fastigheter	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0
Verksamhetens netto	-1 942,1	-3 965,4	1 908,3	-2 057,1	-115,0
Kommunalskatt	1 862,9	0,0	1 968,2	1 968,2	105,3
Skatteväxling hemsjukvård	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
Inkomstutjämningsbidrag	13,8	0,0	20,1	20,1	6,3
Kostnadsutjämningsbidrag	94,9	0,0	100,3	100,3	5,4
Regleringsposten	3,7	-9,7	0,0	-9,7	-13,4
Strukturbidrag	4,2	0,0	4,3	4,3	0,1
Kommunal fastighetsavgift	93,7	0,0	91,9	91,9	-1,8
LSS-utjämnings	-45,8	-40,1	0,0	-40,1	5,7
Summa skatter och utjämningsystem	2 027,4	-49,8	2 186,8	2 137,0	109,6
Finansiella intäkter	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-44,0	-44,0	0,0	-44,0	0,0
Summa finansnetto	-38,5	-44,0	5,5	-38,5	0,0
Årets resultat (exkl VA och RH)	46,8	-4 059,2	4 100,6	41,3	-5,4

Miljöpartiet de gröna i Värmdös ändrings- och tilläggsförslag till förvaltningens budgetförslag.

Kommungemensamt

- **Punkt 1 MP**
Den kommunala skattesatsen fastställs till 19,93 för år 2016, inkluderande skatteväxling med 2 öre med Stockholms läns landsting avseende övertagande av hemsjukvård, LSS; i övrigt oförändrad skattesats jämfört med 2015.
- **Punkt 2 MP**
Fullmäktiges och alla nämnders nettoramor, utom Utbildningsnämndens, samtliga uppräknas med 2 procent, dvs 1 % mer än i Alliansens budgetförslag. Motsvarar en kostnadsökning med 111 tkr.
- **Punkt 3 MP**
I vår att-sats 2 uppräknas alla nämnders nettoramor generellt med 2 procent, dvs 1 % mer än i Alliansens budgetförslag. Men uppskrivningen innebär även att intäkterna till nämnden ökar. Dessa öknings angas här för alla nämnder. Motsvarar en intäktsökning med 8 531 tkr.
- **Punkt 4 MP**
Konjunkturreserven minskas till 9 000 tkr. Motsvarar en kostnadsminskning på 12 900 tkr.
- **Punkt 5 MP**
Volymreserven minskas till 9 000 tkr. Motsvarar en kostnadsminskning på 6 000 tkr.
- **Punkt 6 MP**
För verksamhetsåret 2015 ges till bolag inom KIVAB, driftbidrag om 5 000 tkr, vilket motsvarar 4 000 tkr mindre än Alliansens driftbidrag till Gustavsbergbadet AB.
- **Punkt 7 MP**
Investeringsbudgeten fastställs med Miljöpartiets tillägg för år 2016 med i förekommande fall anslags- bindning på objektsnivå enligt tabell. Se att-satser MPI1 tom MPI8 i tillägg till Bilaga 6
- **Punkt 8 MP**
Kommunens timtaxa ska vara 900 kr/timme inom samtliga områden. I övrigt fastställs taxor och avgifter för kommunens verksamheter enligt Miljöpartiets förslag. Se att-satser MP1 tom MPT9 i tillägg till Bilaga 8.
- **Punkt 9 MP**
Att målet för kommunala verksamheter som serverar mat skall vara att minst 50 % av all serverad mat ska vara ekologisk senast vid utgången av 2018.
- **Punkt 10 MP**
Ett arbete påbörjas för att certifiera Värmdö kommun enligt kvalitets- och miljöledningssystemen ISO 9001 och 14001.

Kommunfullmäktige

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	6 637	0	6 637
Förändringar enl KD:s förslag	-237	0	-237
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	63	0	63
Återföring utbildning nya politiker	-300		-300
Kommundirektörens förslag till budget 2016	6 400	0	6 400
Demokratiberedning	200	0	200
Uppskrivning ytterligare 1%	63	0	63
Summa MP:s ändringar	263	0	263
MP:s förslag till budget 2016	6 663	0	6 663

- **Punkt 11 MP**
En Demokratiberedning ska inrättas under kommunfullmäktige med ansvar för att utveckla medborgarinflytandet och demokratin i kommunen bestående av en ledamot och en ersättare från varje i kommunfullmäktige invalt parti. För ändamålet tillförs fullmäktige 200 tkr.
- **Punkt 12 MP**
Kollektivtrafikberedningen ska slutföra sitt uppdrag senast 30 juni 2016.
- **Punkt 13 MP**
Nämndens nettoram fastställs i enlighet med MPs förslag till budget

Överförmyndarnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	3 196	-1 004	2 192
Förändringar enl KD:s förslag	32	-10	22
Varav ramförändringar:			0
Tillägg lön och inflation	32	-10	22
Kommundirektörens förslag till budget 2016	3 228	-1 014	2 214
A: Ökade resurser	450	0	450
S:a Bifallna förslag övriga	450	0	450
Uppskrivning ytterligare 1%	32	-10	22
S:a MP ändringar	32	-10	22
MP:s förslag till budget 2016	3 710	-1 024	2 686

- **Punkt 17b Alliansen**
Bifall ökade resurser enligt Alliansens förslag
- **Punkt 14 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Kommunstyrelsen

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	238 731	-86 993	151 738
Förändringar enl KD:s förslag	19 695	-8 863	10 832
Varav ramförändringar:			0
Tillägg lön och inflation	2 252	-929	1 323
Rameffekter av revidering budget 2015	9 343	-5 934	3 409
Ramförstärkning	11 000	-2 000	9 000
Varav tillfälliga medel:			
Återföring e-arkiv	-500	0	-500
Återföring bredbandssatsning	-2 000	0	-2 000
Återföring nytt ärendehanteringssystem	-250	0	-250
Återföring hamnaktiviteter	-150	0	-150
Kommundirektörens förslag till budget 2016	258 426	-95 856	162 570
A: Hamnaktiviteter	150	0	150
S:a Bifallna förslag övriga	150	0	150
Pott för lönepåslag efter genomförd fackutbildning inom skola, vård och omsorg	1 000	0	1 000
Anställa 2 st hållbarhetssamordnare (en för miljöfrågor och en för sociala frågor)	350	0	350
Ökning ytterligare 1%	2 252	-929	1 323
Projekt Ekobacken	-3 250	0	-3 250
S:a MP ändringar	352	-929	-577
MP:s förslag till budget 2016	258 928	-96 785	162 143

- Punkt 18b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om att ta bort återföringen av medel för hamnaktiviteter
- Punkt 15 MP**
Nämnden får i uppdrag att anställa två hållbarhetssamordnare, en för miljöfrågor och en för sociala frågor. Nämnden tillförs medel för att täcka en halvårseffekt av den ena tjänsten, och förväntas täcka den andra inom ram.
- Punkt 16 MP**
Nämnden avsätter en pott på 1 000 tkr för att personal inom utbildningsområdet och omsorgsområdet får 800 kr i lönepåslag efter genomförd utbildning som leder till behörighet som barnskötare, undersköterska, lärare eller fritidspedagog.
- Punkt 17 MP**
Medel för projekt Ekobacken 3 250 tkr återförs från Kommunstyrelsens för att omfördelas till Näringslivsnämnden som projekt- och investeringsmedel.
- Punkt 18 MP**
Att uppdra till kommunstyrelsen att senast juni 2016 redovisa en utredning hur en finansiering för att skapa fler heltidstjänster för sköterskor inom vård- och omsorgs- nämnden ansvarsområde kan förbättra möjligheterna vid rekrytering av vårdpersonal.

- **Punkt 19 MP**
Att kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en plan för hur Värmdö ska implementera Medborgarbudget i enlighet med SKL:s riktlinjer. Redovisas senast september 2016.
- **Punkt 20 MP**
Att kommunstyrelsen i sitt ungdomsansvar ges i uppdrag att utreda och utveckla formerna för medborgardialog med unga. Redovisas för nämnden senast juni 2016.
- **Punkt 21 MP**
Att kommunstyrelsen tar fram riktlinjer för miljökrav på inredning, inventarier och material. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska ställa tydliga krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Riktlinjerna ska redovisas senast april 2016.
- **Punkt 22 MP**
Att kommunstyrelsen tar fram policy och riktlinjer för hållbart byggande som ska gälla vid nybyggnation och renovering i egen regi i kommunen. Policyn och riktlinjerna ska redovisas senast juni 2016.
- **Punkt 23 MP**
Att kommunstyrelsen kompletterar kommunens årliga uppföljningsarbete med ett socialt bokslut som komplement till det ekonomiska bokslutet och miljöbokslutet. Socialt bokslut införs från och med 2016.
- **Punkt 24 MP**
Att uppdra till kommunstyrelsen att anta de områdesbestämmelser för bevarandevärda kulturmiljöer som tagits fram av samhällsplaneringskontoret och varit på samråd senast mars 2016.
- **Punkt 25 MP**
Att kommunstyrelsen får i uppdrag att i enlighet med den antagna Grönstrukturplanen för Gustavsberg skapa ett leddokument för hur grönska hanteras och skyddas i stadsbyggandet som ska användas i genomförande och byggskede.
- **Punkt 26 MP**
Att plantaxan för mindre kompletteringar och komplementbyggnader sänks och att ökade kostnader tas inom ram.
- **Punkt 27 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Utbildningsnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	2 014 353	-954 545	1 059 808
Förändringar enl KD:s förslag	15 019	16 899	31 918
Varav förändringar från 2015			
Volymförändring förskoleverksamhet	-254	0	-254
Volymförändring grundskola	14 795	0	14 795
Volymförändring gymnasium	1 019	0	1 019
Tillägg lön och inflation	19 874	-9 284	10 590
Rameffekt reviderad budget	-26 815	26 183	-632
Ramförstärkning	6 400	0	6 400
Kommundirektörens förslag till budget 2016	2 029 372	-937 646	1 091 726
A: Tryckfrihetsåret	100	0	100
A: Höjd skolpeng 4,1%	11 000	0	11 000
S:a Bifallna förslag övriga	11 100	0	11 100
Ökat stöd små enheter	500	0	500
Ökad andel ekomat	300	0	300
Skolskjuts	2 000	0	2 000
Ökning med 35 % av socioekonomiskt index	5 530	0	5 530
Ökning 1% förskola, fritis och grundsär	4 100	0	4 100
Minska gifter i förskola	500	0	500
S:a MP ändringar	12 930	0	12 930
MP:s förslag till budget 2016	2 053 402	-937 646	1 115 756

- **Punkt 20b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om satsning i samband med tryckfrihetsåret
- **Punkt 20c Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om uppräknings av skolpeng
- **Punkt 28 MP**
Nämndens nettoram uppräknas med 2 procent för områdena förskola, fritids och grundsär, dvs 1 % mer än i Alliansens budgetförslags generella kostnadsökning för 2016. Motsvarar en nettokostnad på 4 100 tkr.
- **Punkt 29 MP**
Den socioekonomisk differentiering av för- och grundskol- pengan ökas med 35 % gentemot nuvarande förslag. Innebär en kostnad motsvarande 5 530 tkr, där 4 375 tkr läggs på grundskola och 1 155 tkr läggs på förskolan. Motsvarande ändring görs i Alliansens bilaga 7.
- **Punkt 30 MP**
Att utöka Kyrkskolan från dagens F-3 till F-6 under en treårsperiod med start från ht 2016, genom att utöka skolan med ett år i taget. Beslutet bygger på att vi uppdrar att utreda MP förslag om extra medel för små enheter inom förskola och grundskola och att Utbildningsnämnden senast mars 2016 beslutar om en finansiering av detta, samt att frågan om att göra Kyrkskolan till en kommunal friskola utreds och redovisas i Kommunfullmäktige senast juni 2016.

- **Punkt 31 MP**

Trafiken runt våra skolor har ökat dramatiskt och för att våra barns väg till och från skolan ska kännas både trygg och säker är en större satsning på skolskjuts nödvändig. Ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv vill vi att det ges förutsättningar för föräldrar att prioritera skolbuss eller SL-buss för sina barn istället för att färdas med egen bil. Vi vill korta avståndsgränserna för skolskjuts, ge barnen möjlighet att åka med i mån av plats och välja att åka hem efter fritids istället för efter skolan för att få stanna kvar med sina kompisar. För detta ändamål tillförs nämnden 2 000 tkr.
- **Punkt 32 MP**

Att nämnden avsätter 500 tkr inom ram för arbete med minska giftigt material och inventarier i förskolor i enlighet med Miljöpartiets motion om Giftfria förskolor och Naturskyddsföreningens åtgärdsförslag Operation giftfri förskola. Redovisas senast april 2016. Omfördelningen tas från förväntat minskade kostnader för gymnasieutbildningen p.g.a. ny gymnasiepeng.
- **Punkt 33 MP**

Att nämnden utreder för- och nackdelar med att samtliga kommunala resultatenheter ansluts till kostenheten. Att nämnden tillförs 300 tkr för ökad andel ekologisk mat och Grön Flagg-certifierade enheter. Redovisas senast mars 2016.
- **Punkt 34 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Kultur- och fritidsnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	157 995	-45 440	112 555
Rameffekter av reviderad budget 2015	6 426	-6 342	84
Förändringar enl kommundirektörens förslag	8 644	-518	8 126
Varav ramförändringar:			0
Tillägg lön och inflation	1 644	-518	1 126
Ramförstärkning	7 000	0	7 000
Varav helårseffekt kulturhus	5 000	0	5 000
Kommundirektörens förslag till budget 2016	173 065	-52 300	120 765
A: Tryckfrihetsåret	50	0	50
S:a Bifallna förslag övriga	50	0	50
Extra medel för pendling och OB för kulturskoleundervisning i fler kommundelar	250	0	250
Ökning ytterligare 1%	1 644	-518	1 126
Återtagning helårseffekt kulturhus	-5 000	0	-5 000
S:a MP ändringar	-3 106	-518	-3 624
MP:s förslag till budget 2016	170 009	-52 818	117 191

- **Punkt 22b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om satsning i samband med tryckfrihetsåret
- **Punkt 35 MP**
Kostnaden för sänkning av kulturskoletaxan enligt MP8 tas inom ram.
- **Punkt 36 MP**
Extra medel för pendling och OB för kulturskoleundervisning i fler kommundelar. För detta tillförs nämnden 250 tkr.
- **Punkt 37 MP**
Nämndens ram minskar med motsvarande halvårseffekten för drift av kulturhus på 5 000 tkr 2015 för att återföras 2016.
- **Punkt 38 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Socialnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	246 324	-85 236	161 088
Förändringar enl kommundirektörens förslag	18 328	-16 061	2 267
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	2 572	-1 003	1 569
Rameffekter av reviderad budget 2014	10 876	-15 058	-4 182
Volymförändring individ- och familjeomsorg	4 262	0	4 262
Volymförändring ensamkommande flyktingbarn	618	0	618
Kommundirektörens förslag till budget 2016	264 652	-101 297	163 355
A: Förebyggande arbete barn och ungdom	1 000	0	1 000
S:a Bifallna förslag övriga	1 000	0	1 000
Höjd ram	5 000	0	5 000
Extra kostnad löner	1 000	0	1 000
Projekt barn och ungas psykiska hälsa (med UTN)	200	0	200
Taxeändring kaffe, dagliga verksamheter	0	50	50
Höjd ersättning för familjehem	500	0	500
Ökning ytterligare 1%	2 572	-1 003	1 569
S:a MP ändringar	9 272	-953	8 319
MP:s förslag till budget 2016	274 924	-102 250	172 674

- **Punkt 24b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om förebyggande arbete med barn och ungdom
- **Punkt 39 MP**
Nämnden tillförs 5 000 tkr för att täcka beräknat ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd och att här särskild hänsyn tas till utsatta kvinnor och barnfamiljer.
- **Punkt 40 MP**
Höjning av nämndens ram för extra löneökning, ram för 2017 och 2018 föreslås därmed öka med detsamma. För detta tillförs nämnden 1 000 tkr.
- **Punkt 41 MP**
Att ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i samarbete med UBN initieras. Projektet ska vara inriktat på att med skolans hjälp tidigt möta utsatta unga, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. För detta ges nämnden 200 tkr per år i tre år.
- **Punkt 42 MP**
Att kostnaden i samband med taxeändringen som leder till att gratis kaffe serveras i de dagliga verksamheterna tas inom ram. Dessa kostnader beräknas till 50 tkr.
- **Punkt 43 MP**
Att för höjd ersättning för familjehem tillföra 500 tkr till nämnden.
- **Punkt 44 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Vård och omsorgsnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	731 110	-340 193	390 917
Förändringar enl kommundirektörens förslag	26 042	-4 313	21 729
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	7 302	-3 411	3 891
Rameffekter av reviderad budget 2015	246	-902	-656
Volymförändring äldreomsorg	11 332	0	11 332
Volymförändring funktionshinder	3 462	0	3 462
Ramförstärkning	4 900	0	4 900
Varav tillfälliga medel:			0
Återföring medel för nyckelfria läs	-1 200	0	-1 200
Kommundirektörens förslag till budget 2016	757 152	-344 506	412 646
Äldreombud/äldrelots	500	0	500
Extra omsorg i livets slutskede	300	0	300
HBTQ-certifiering Gustavsgården	200	0	200
Ökning ytterligare 1%	7 302	-3 411	3 891
S:a MP ändringar	8 302	-3 411	4 891
MP:s förslag till budget 2016	765 454	-347 917	417 537

- **Punkt 45 MP**
Äldreombud/äldrelots inrättas och att nämnden för detta ändamål tillförs 500 tkr.
- **Punkt 46 MP**
För HBTQ-certifiering av personalen på Gustavsgården tillförs nämnden 200 tkr.
- **Punkt 47 MP**
För extra omsorg i livets slutskede tillförs nämnden 300 tkr.
- **Punkt 48 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	30 869	-23 141	7 728
Förändringar enl kommundirektörens förslag	-949	-231	-1 180
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	296	-231	65
Rameffekt reviderad budget	-245	0	-245
Varav tillfälliga medel:			0
Återföring rådgivning avlopp/hållbart byggande	-1 000	0	-1 000
Kommundirektörens förslag till budget 2016	29 920	-23 372	6 548
Avloppsrådgivning	1 000	0	1 000
Sänkt timtaxa	0	1 000	1 000
Projekt för avloppsanläggningar	250	0	250
Ökning ytterligare 1%	296	-231	65
S:a MP ändringar	1 546	769	2 315
MP:s förslag till budget 2016	31 466	-22 603	8 863

- **Punkt 49 MP**
Att nämnden tillförs 1 000 tkr årligen för att fortsätta projektet för rådgivning för enskilda avlopp och hållbart byggande.
- **Punkt 50 MP**
Att ett projekt initieras för att pröva olika typer av robusta BDT-lösningar där kommunalt vatten och avlopp inte når ut. För detta tillförs nämnden 250 tkr.
- **Punkt 51 MP**
Att nämndens ram ökar med 1 000 tkr för att täcka intäktsfall när timavgiften och tidsersättningsfaktorn inom bygg-, miljö- och hälsoskyddsområdet sänks till 900 kr/tim i enlighet med yrkande MP8 (överskjutande intäktsfall tas inom ram).
- **Punkt 52 MP**
Att nämnden uppdras att ta fram ett annat system för bygglovsavgifter där det är lättare för medborgarna att se vad deras nybyggnad/tillbyggnad kommer att kosta. Uppdraget ska redovisas senast i maj 2016.
- **Punkt 53 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Tekniska nämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	230 023	-202 523	27 500
Förändringar enl kommundirektörens förslag	12 533	-14 793	-2 260
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	2 364	-2 152	212
Rameffekter av reviderad budget 2015	6 469	-12 641	-6 172
Ramförstärkning	3 800	0	3 800
Varav tillfälliga beslut:			0
Återföring underhåll lekplatser	-100	0	-100
Kommundirektörens förslag till budget 2016	242 556	-217 316	25 240
A: Latrintömningsstationer	50	0	50
A: Återföring underhåll lekplatser	100	0	100
S:a Bifallna förslag övriga	150	0	150
Skötselplaner, biotopskydd och kulturmiljöer	1 000	0	1 000
Ökning ytterligare 1%	2 364	-2 152	212
S:a MP ändringar	3 364	-2 152	1 212
MP:s förslag till budget 2016	246 070	-219 468	26 602

- **Punkt 29b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om latrintömningsstationer
- **Punkt 29c Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om underhåll av lekplatser
- **Punkt 54 MP**
Att nämnden tar fram skötselplaner på kommunalägd mark och inrättar biotopskydd för ekar och ekmiljöer, förbättrar tillgängligheten på gångvägar och bänkar samt satsar på gröna kulturmiljöer tillsammans med markägare enligt Grönstrukturplanen för Gustavsberg. För detta tillförs nämnden 1 000 tkr kronor.
- **Punkt 55 MP**
Att nämnden uppdras ta fram ett förslag på renhållningstaxa som är upplagd så att taxan för hämtning av matavfall förblir hälften så dyr som för den som inte sorterar ut matavfall och att taxenivåerna anpassas efter detta för att klara ett renhållningskollektiv i balans.
- **Punkt 56 MP**
Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Näringslivsnämnden

Driftbudget 2016 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2015	55 299	-28 002	27 297
Förändringar enl kommundirektörens förslag	8 917	58	8 975
Varav ramförändringar:			
Tillägg lön och inflation	586	-277	309
Rameffekter av revidering budget 2015	3 666	0	3 666
Ramförstärkning	5 000	0	5 000
Varav tillfälliga medel:			0
Återföring utredning rehabiliteringsinsatser	-335	335	0
Kommundirektörens förslag till budget 2016	64 216	-27 944	36 272
A: Tryckfrihetsåret	50	0	50
S:a Bifallna övriga	50	0	50
Projekt Ekobacken	1 400	0	1 400
Integrationsprojekt	300	0	300
Ökning ytterligare 1%	586	-277	309
S:a MP ändringar	2 286	-277	2 009
MP:s förslag till budget 2016	66 502	-28 221	38 281

- **Punkt 31b Alliansen**
Bifall Alliansens förslag om satsning i samband med tryckfrihetsåret
- **Punkt 57 MP**
Att en projektledare anställs för att säkerställa miljöinriktningen i verksamhetsområdet Ekobacken samt medel för möjliggöra miljöinriktningen. För detta tillförs nämnden 1 400 tkr som tidigare legat i Kommunstyrelsens ram.
- **Punkt 58 MP**
Att nämnden tillförs 300 tkr för att arbeta med integrationsinitiativ, t ex utökning av flyktingguider.

Miljöpartiet de gröna i Värmdös förslag gälland i investeringsbudget 2016

Justering jfirt m Bilaga 6 i förvaltningens och Alliansens förslag till budget

Nr	Nämnd	Att-sats	Kostnad tkr
MPI1	Kommun-gemensamt	Ett kommunalt Energibolag bildas med uppgift att öka produktionen av förnybar energi inom kommunen. Aktiekapital för Värmdö Energibolag, VEAB, ska utgöras av 64 800 tkr, återstoden av de 100 000 tkr som avsattes för investering i vindkraft. Lämpliga referensbolag och möjliga samarbetspartners presenteras i samband med bolags- bildningen som ska vara färdig senast december 2016.	64 800
MPI2	KS	Att KS som ansvarar för planering och skydd av natur tillförs 1mln kr för att slutföra bildandet av naturreservat Eriksbergsskogen och Horsten mälkobbarna samt påbörja bildandet av naturreservat i Ekedalsskogen samt naturminne ek i Aspvik i enlighet med naturreservatsplanen.	1 000
MPI3	TKN	GC-utbyggnad	10 000
MPI4	TKN	Cykelparkering	500
MPI5	TKN	Utbyggnad lekplats	200
MPI6	TKN	Laddstolpar	1 000
MPI7	KFN	Bokbuss	3 000
MPI8	NLN	Ekobacken besökscentrum	10 000

***Följande ändringar föreslår Miljöpartiet i bilaga 8
Värmdö kommuns taxor och avgifter för 2016:***

Nr	Nämnd	Att-sats	Kostnad kr
MPT1	Kommun- gemensamt	Timavgiften för tillsyn utöver ordinarie höjs till	900 kr/timme
MPT2	KFN	Terminskurser ämnesundervisning musik/sång/dans/drama/teater	1000 kr/termin
MPT3	KFN	Lokalhyror Kategori 4 för hyra av Balettsalen, Specialsalar, lektionssalar, Ekvallen, Lilla salen och foajén i Musikens hus, biograf, konferensrum, textil/hobby, kök och café/scen på Gurraberg debiteras med	300 kr/timme
MPT4	KFN/SON	Kostnaden för tillfälligt paustillstånd vid konsert/revy liknande sätts till	2000 kr
MPT5	SON	Att kaffe är gratis inom daglig verksamhet och gruppboenden.	0 kr
MPT6	VON/SON	Att matlådor inom funktionshinder och socialpsykiatri kostar 50 kr precis som inom äldreomsorgen.	50 kr/st
MPT7	KFN	Att timtaxan för mer omfattande bildsökningar är	900 kr/timme
MPT8	BMH	Att planavgiften för komplementbyggnader upp till 30 m3 och tillbyggnader under 40 m3 sätts till 0 kr.	0 kr

Miljöpartiets inriktningsmål för mandatperioden 2015-2018

Inflytande och dialog

I Värmdö ska demokratin utvecklas genom att medborgare och brukare ges ökat inflytande. En demokratiberedning ska ansvara för detta. Medborgarförslag ska införas, medborgardialogerna öka och ungdomars inflytande ska öka.

Omsorg och trygghet

I Värmdö ska social hållbarhet vara ett ledord och skapa grunden för medborgarnas trygghet och välfärd. Utsatta personer och grupper ska särskilt stödjas. Värmdö kommun ska i sina verksamheter beakta barnperspektivet och lika tillgänglighet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, religion samt fysiska och psykiska förutsättningar.

Förebyggande vård och omsorg ska stärkas. Alla omsorgsalternativ i Värmdö ska hålla hög kvalitet och anpassas utifrån individuella önskemål

Livslångt lärande

Värmdös invånare ska erbjudas möjligheter till livslångt lärande. Värmdö kommun ska stimulera invånarna att utveckla sin kompetens i förhållande till arbetsmarknaden för att stärka sina möjligheter att få arbete. Elever ska erbjudas en kreativ skola med utbildningar av hög kvalitet som uppmuntrar till aktiv rörelse, kritiskt tänkande och ger en stark kunskapsbas.

Ett resilient Värmdö

Värmdö ska minska klimatpåverkan genom ökad andel förnybar energi, energieffektivisering, ökat återbruk och minskad övergödning. Värdefull natur, odlingsmark och marina områden ska skyddas. Biologisk mångfald ska öka och vattenkvaliteten förbättras. Samhällsplaneringen ska underlätta medborgarnas omställning till en hållbar livsstil och Värmdö kommun ska delta aktivt i arbetet.

Ledarskap och medarbetarskap

Medborgarnas behov, statens krav i lagar och förordningar samt de kommunala styrdokumenterna är grunden för vårt uppdrag. Politiker, ledare och medarbetare ska ges förutsättningar att skapa en modig, engagerad och öppen kultur som möjliggör utveckling och kvalitetshöjningar. Ett tydligt ledarskap utgör en viktig förutsättning för en organisation i ständig utveckling. Personalen förverkligar kommunens mål och verksamhet och är därför dess viktigaste resurs. Medarbetarna ska ges gott stöd från ledarna för att uppnå ett engagerat medarbetarskap i en god arbetsmiljö för att ge Värmdös invånare god service och omsorg i livets alla skeden.

Resurshushållning

Värmdös naturresurser utgör livsförutsättningar för människor, växter och djur. Kommande generationers möjlighet att ha tillgång till naturresurserna utgör grund för dagens beslut. Politiker, ledare och medarbetare ska gemensamt ta ansvar för effektiva arbetssätt. Kommunens ekonomiska resurser ska utnyttjas så effektivt som möjligt. Värmdö ska ha en ekonomi i balans och en ekonomisk styrning som garanterar god kvalitet i välfärden.

Prioriterad utveckling enligt Miljöpartiet de gröna i Värmdö

Jorden har feber. Värmdö kommun måste visa att vi klarar av en omställning till ett klimatneutralt samhälle, vi har resurserna, kompetensen och möjligheterna. Värmdö Kommun behöver satsa på att utveckla produktionen av förnybar energi inom kommunen. Genom att starta ett kommunalt energibolag för produktion av förnybar energi från såväl sol, vind som biologiskt avfall kan vi klara det. Vårt mål är att kommunens verksamheter ska vara fossilfria till mandatperiodens utgång och att kommunen till stor del är självförsörjande vad gäller energibehovet för el och värme. Vi uppmanar till utbyggnad av vindkraft på lämpliga ställen inom kommunen. Mer solex på taken och spillvärmesystem i Gustavsbergs centrum. Vi ställer oss positiva till att se på möjligheten till större solexanläggningar, till exempel på den yta i anslutning till Villeroy & Boschs anläggning på Ekobacken som kommunen har hyrt.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av Värmdös hushåll ska lämna sitt matavfall till biogasproduktion till mandatperiodens utgång och att minst 70 procent av allt matavfall från handel och verksamheter ska gå till biogasproduktion.

Under mandatperioden ska också miljöbilar, varav cirka 70 procent elbilar och laddhybrider ersätta fossilbilar i kommunens bilpark. Laddstolpar ska sättas upp vid pendelparkeringar, i bostadsområden och på andra platser där behov finns av att kunna ladda elbilar. Krav ska också ställas vid upphandlingar och entreprenader att dessa använder förnybara bränslen i transporterna, exempelvis inom äldreomsorg, skolskjutsar, sophämtning och snöröjning. En årlig uppföljning av antalet mil körda med fossilenergi och förnybart bränsle ska göras och en minskning med 25 procent per år av de fossila milen är ett mål.

För att säkerställa av vi arbetar för att bli en klimatneutral och miljövänlig kommun måste vi ha kompetent personal inom hållbarhetsområdet som aktivt driver förändringsarbetet och ökar kunskapen inom kommunen.

Infartsparkeringar

I arbetet med att planera i kollektivtrafiknära lägen är det viktigt att också planera för infartsparkeringar för att öka andelen kollektivtrafikresenärer. Vi vill också fortsätta arbetet med att skapa mindre infartsparkeringar vid hållplatser längs vägen 222, 274 och Ingarövägen/Eknäsvägen. Vi ställer oss positiva till att bygga p-hus där så krävs för att minska markytan som används för parkering i centrala lägen. Samtidigt vill vi påpeka att resandet, särskilt med bil, måste effektiviseras om vi ska klara klimatmålen, vilket innebär att vi måste åka fler i de bilar som finns och undvika onödigt resande.

Bilpooler och samåkning

Under mandatperioden 2010–2014 har Miljöpartiet drivit igenom att en kommunal bilpool har inrättats. Arbetet med att utveckla bilpooler inom kommunen ska fortsätta och bilpooler bör föreslås i samband med exploatering av nya områden. Samåkning ska uppmanas och kommunen ska bidra med IT-system för samåkning om önskemål finns.

Vidareutveckling av laddinfrastruktur för elfordon är viktigt och där bör kommunen ta på sig en samordningsroll tillsammans med elleverantörer och näringsliv.

Kollektivtrafik

Eftersom Värmdö är en geografiskt utspridd kommun är det viktigt att tänka på hur kollektivstråken planeras så att resenärerna erbjuds ett tidsmässigt konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Vi tror att bussen under lång tid framöver kommer att vara det kollektivtrafikslag som passar bäst för att snabbt ta Värmdös befolkning dit de ska. För att kunna anpassa och utveckla kollektivtrafiken så att målet om en fördubblad andel kollektivtrafikresenärer nås, vill vi förstärka kompetensen vad gäller kommunens strategiska, lokala trafikplanering.

Grönområden

Miljöpartiet värnar Värmdös grönområden och under mandatperioden 2010-2014 tog vi bland annat fram en naturreservatsplan och en grönstrukturplan för Gustavsberg. Vi arbetar för att dessa ska verkställas så att värdefull natur skyddas. Både människa och djur ska ges möjlighet att vara i oförstörda naturområden, gröna kilar och tätortsnära grönområden ska bevaras, biologisk mångfald frodas och skärgårdsmiljön värnas. Särskilt viktigt ser vi det som att skydda Ekedalsskogen mot exploatering genom att tidigarelägga arbetet med att göra området till naturreservat och att naturreservatet i Eriksbergsskogen och Horsten-Mälkobbarna skyndsamt bildas.

Skola

Skolan är till för alla våra barn från förskoleklass till gymnasiet. I förskolan börjar barnens lärande i leken och övergår till strukturerat lärande i olika skolformer som räcker livet ut. Utbildningen utvecklas när barnet växer och blir elev, student och vuxen. Mål vi arbetat efter och kommer fortsätta att arbeta för, är att alla barn/elever ska vara trygga, få arbetsro och må bra i förskola och skola, att barns/elevs förutsättningar att inhämta kunskaper ska förbättras och att både förskola och skola ska vara miljö- och klimatmässigt hållbara. Det är tre mål som hänger ihop, och som kommunen ska arbeta vidare efter. För att nå dit krävs en likvärdig skola, där elever med större behov ges det stöd de behöver. En god utbildning ger den kompetens och trygghet som hjälper oss genom livet som självständiga individer som klarar att försörja oss.

Vi i Miljöpartiet vill att förskola ska finnas nära hemmen och att mindre skolor för eleverna i yngre år även de ska vara nära. När eleverna blir äldre, kan också skolorna bli större, vilket ibland medför längre avstånd till skolan. Skolorna närmast hemmen ska vara så att onödiga transporter kan undvikas. De transporter som ändå måste ske till och från skolan ska helst ske med skolskjuts eller trygga gång- och cykelvägar. Det är dags att tänka om och tänka nytt när det gäller barnens väg till och från förskoleklass, skola och fritidsverksamhet. Ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv vill vi att det ges förutsättningar för föräldrar att prioritera skolbuss eller SL-buss för sina barn istället för att färdas med egna bilar. Avståndsgränserna för skolskjuts ska minska och att få åka med i mån av plats är en självklarhet. Barnen ska ges möjlighet till skolskjuts efter fritids istället för direkt efter skolan så de kan stanna kvar med sina kompisar. Skolan i skärgården utan broar, har speciella förutsättningar. För att bibehålla en undervisning av hög kvalitet i skolor i skärgården, måste det ske i samarbete mellan enheter med små skollokalerna och större enheter. Vi är positiva till skapandet av Värmdö Skärgårdsskola, men behöver följa upp och utvärdera verksamheten bättre, då den är så pass utsatt. Verksamheten behöver stöttas i sin utveckling genom stöd från central förvaltning och politiken.

I dag är grundskolan i Värmdö en av landets mest kostnadseffektiva skolkommuner. Hög kvalitet i undervisningen för relativt låg ersättning. En stor omorganisation har genomförts både inom den centrala förvaltningen och i den politiska organisationen som påverkar särskilt skolans område. Vi kan ändå konstatera att kunskapsresultaten, elevantalet (även andelen som väljer kommunal skola ökar) och behörigheten till gymnasiet ökar. Trots det finns det mycket att utveckla vilket den tydliga organisationen skapar förutsättningar för. Positivt är att organisationen med beställar-utförare nu äntligen tagits bort men kvar finns konkurrensperspektivet, fasta penganivåer och låga ersättningsnivåer som vi vill ska förändras.

Vi i miljöpartiet vill ha en rak och tydlig central, politisk organisation och ökade ersättningsnivåer för fler händer i verksamheterna och mer samarbete, ökad likvärdighet genom olika differentierade ersättningar och en skolorganisation som omfattar både fristående och kommunala verksamheter. Vi vill fortsätta stärkandet av resurserna till skolan med såväl generella påslag som differentierade. Vårt mål är att Värmdös skolor ska ha samma resurser som Nackas innan mandatperiodens slut.

De äldre grundskoleeleverna behöver beredas större plats i skolorna på hemmaplan. Dels för att minska elevernas restid, men även för att antalet elever ökar i Nacka och Stockholm. Det ställer höga krav på planering. Befolkningsprognoser, stadsutveckling i Gustavsberg, bra bostadsutveckling kring Mörtnäs,

Mölnvik, Hemmesta och Brunn och behov av för/grundskola måste ske parallellt, så lösningarna bildar en helhet.

Gymnasiet och vuxenutbildning ska stärkas på hemmaplan och vi måste fortsätta utveckla yrkeshögskola och andra eftergymnasiala utbildningar även i Värmdö. Utbildning skapar möjlighet för människor att utvecklas och nå sina mål, varför det är ett viktigt område att utveckla och stärka inom kommunen. Budgeten för nyanlända elevers skolgång utökas och ersättningen för språkin introduktion i gymnasiet förstärks.

Miljöpartiet vill se en Grön tråd i utbildningen. Natur- och utomhuspedagogik i alla stadier, säkrade övergångar mellan skolformer, bättre studievägledning, mer rörelse, elevaktiv undervisning och ökade inslag av kreativ och skapande undervisning. Maten ska vara ekologisk, gärna närproducerad och skolorna ska uppmuntras till egen odling och kretsloppstänkande. Även bättre balans mellan omsorg och undervisning, där förskoleklass och fritids måste utvecklas, elevhälsan förbättras och arbetet med barn/elever i behov av särskilt stöd stärkas. Långsiktig hållbarhet med färre farliga kemikalier i byggnader och inventarier samt mer hållbara trafikflöden till, från och vid våra skolor är en nödvändig utveckling.

Kultur och fritid

Vi vill arbeta för ett rikt kultur- och fritidsutbud i Värmdö. Öarna där vi lever är på en gång en anrik kulturbygd och ett populärt resmål för turister. Vi har ett mycket aktivt föreningsliv på idrottssidan och samtidigt ett mycket livaktigt konstnärskollektiv. Värmdö bjuder på många möjligheter att för oss invånare att fördjupa oss i våra de områden som engagerar oss. För oss politiker är det en utmaning att hitta sätt att uppmuntra mångfalden och kvaliteten utan att göra oss själva till smakdomare. Därför är det vår förhoppning att kulturhuset i hamnen kommer att utgöra en rik mylla för nästa generation engagerade kulturpersonligheter, när det färdigställs för inflyttning under 2016.

En stor andel Värmdöbor uppskattar friluftslivet och möjligheten till rekreation i naturen. Miljöpartiet vill säkerställa att tätortsnära grönområden samt andra viktiga rekreationsområden i naturen förvaltas väl för dagens medborgare och för kommande generationer.

Social trygghet

Vi vill säkerställa att vi har ett tillförlitligt skyddsnät för våra medborgare med en väl fungerande socialtjänst som på ett kompetent och effektivt sätt stöttar behövande barn, ungdomar och vuxna.

Vi ser missbruk som en sjukdom och vill ge missbrukare möjlighet att bli friska och fria från sitt beroende. I de fall missbruket är kroniskt ska samhället stödja missbrukarna till ett så värdigt liv som möjligt precis som vi stöttar andra som är sjuka.

Arbetsmarknaden förändras och därmed även kraven på annan och högre kompetens som kräver högskolestudier. Vuxenutbildningen har en viktig roll för att arbetslivsdörren aldrig ska vara stängd. Om studierna inte fungerat under en period i livet ska nya chanser erbjudas de individer som vill lära om eller komplettera tidigare studier.

Mångfald

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill ha ett mångfacetterat samhälle där olika perspektiv får plats med respekt för varandras åsikter och olikheter. Vi tror att hen utvecklas av att få nya infallsvinklar på verkligheten och att dessa nya infallsvinklar är nödvändiga för att modernisera och utveckla Sverige till ett hållbart samhälle. Människor med annan bakgrund är en nödvändig tillgång för att samhället ska utvecklas.

Idag när Syrien står inför den största humanitära katastrofen sedan andra världskriget måste Värmdö stå beredd att ta emot fler flyktingar. Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen deltar aktivt i länets

arbete med att hitta såväl ankomstboenden som anläggningsboenden, familjehem och mer permanenta boenden för alla de som tvingas fly från sina hemländer på grund av krig. Vi stödjer mottagandet av såväl invandrare som flyktingar, framförallt ensamkommande flyktingbarn. Vi stödjer också initiativ som bidrar till möten mellan människor som vanligtvis inte träffas. I ett demokratiskt samhälle finns det plats för samtal som vidgar perspektiven. En ökad mångfald i Värmdö bidrar till nya arbetstillfällen och nya kontaktytor såväl internationellt som nationellt. Vi vill skapa fler kontakter mellan flyktingar och Värmdöbor, till exempel genom flyktingguider.

Den ökade främlingsfientlighet som sedan länge har utvecklats i våra närmaste grannländer och nu också växer i Sverige är något vi tar kraftigt avstånd ifrån. Ingen människa ska diskrimineras på grund av sin religion, etniska bakgrund, sexuella läggning, ålder eller funktionshinder. Det är vår skyldighet att visa solidaritet med de som flyr för sina liv, precis som vi hoppas att andra ska visa oss den solidariteten vid behov.

Jämställdhet

All verksamhet inom Värmdö kommun ska innebära lika villkor för män och kvinnor, pojkar och flickor. Skattepengarna ska fördelas rättvist mellan könen. Alla kommunens verksamheter ska fungera lika bra för alla oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder.

Jämställdhetspott ska finnas med vid de årliga löneöversynerna för att långsiktigt minska de strukturella skillnaderna mellan mans- och kvinnodominerade yrkesgrupper.

Könsbaserad uppföljning ska ske av samtliga verksamheter som får kommunal finansiering.

Det räcker inte med personalpolicy och jämställdhetspolicy. En hbtq-policy ska utarbetas och omfatta alla kommunens verksamheter.

Genusbudgetering ska alltid finnas med i verksamheterna för att utvärdera hur stor del av skattemedlen som går till respektive kön. Jämställdhetsintegrering av verksamheterna ska göras för att säkerställa att män och kvinnor får lika behandling och möjligheter. Alla kommunens blanketter ska vara hbtq-neutrala.

Äldre

Äldre ska ges rätten och möjligheten att bo hemma så länge de önskar och kan. Äldre ska även kunna bo kvar i sina närområden genom att vi bygger senior- och äldreboendestäder i redan befintliga bostadsområden. Miljöpartiet de gröna i Värmdö tror att människor mår bättre om de får leva ungefär som de har gjort tidigare i livet. Vi ser att det behövs såväl nya särskilda boenden som fler trygghetsboenden i Värmdö och vi vill se en utveckling av dessa i samtliga kommundelar. Vi vill ha biståndsbedömda trygghetsboenden för att säkra bra boenden för äldre.

Pensionärsorganisationerna ska vara remissinstans när det gäller frågor som rör äldre. Vi anser också att pensionärsorganisationen ska bjudas in till samråd med andra aktörer, exempelvis SL om kollektivtrafikfrågor.

Maten vi dagligen äter är en glädje i livet och måste vara sund, hälsosam och orsaka minsta möjliga negativa klimatpåverkan. Vi i Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill på sikt att all mat som serveras i våra verksamheter ska vara ekologiskt odlad, fri från gmo och producerad så nära oss som är miljömässigt försvarbart. Under kommande mandatperiod vill vi att kommunen i sina verksamheter ska arbeta för att minst hälften av all serverad mat ska vara ekologiskt odlad och att varannan av våra serverade måltider ska vara vegetarisk.

Äldreomsorgen ska ta hänsyn till hbtq-personers önskemål och all personal inom äldreomsorgen ska ha hbtq-kompetens.

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill att kommunen, för att skapa en kontinuerlig uppföljning av arbetet med sociala frågor, jämställdhet, mångfaldsfrågor och frågor som rör de olika diskrimineringsgrunderna, ska inrätta ett socialt bokslut som en del av bokslutsprocessen.

Barn och ungdomar

Att kommunens barn och ungdomar mår bra och får rätt förutsättningar i livet är av högsta prioritet för Miljöpartiet de gröna i Värmdö. Skapa attraktiva förskolor och skolor där barn och ungdomar trivs, utvecklas och ges samma möjligheter till lärande är en förutsättning för det. Därför vill vi skjuta till mer medel till skolan, ge elever rätt till läxhjälp och samtidigt arbeta för att främja den psykiska hälsan bland barn och ungdomar.

Då barn är särskilt känsliga för gifter vill vi medverka till att skapa giftfria miljöer för dem att vistas i. Vi vill därför skjuta till mer resurser för att ge förskolor och skolor möjlighet att ersätta inredning, inventarier och leksaker som innehåller skadliga ämnen. Vi vill också att kommunen tar fram riktlinjer för miljökrav på inredning, inventarier och material i verksamheterna. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill dessutom stärka andelen ekologisk mat i förskolor och skolor för att minska mängden bekämpningsmedel som barn och ungdomar får i sig samt servera gmo-fri mat.

Vi vill öka möjligheterna till fritidssysselsättning för barn och ungdomar i kommunen, exempelvis genom att bygga nya lekplatser och förbättra förutsättningarna att bedriva naturnära idrott som bland annat ridsporten. Miljöpartiet de gröna vill samtidigt arbeta för ett jämställt utbud av aktiviteter och hbtq-certifiera personal på fritidsgårdar för att bättre kunna möta ungdomars behov. Att arbeta aktivt för att minska ungdomars risk att hamna utanför samhället ser vi som mycket viktigt.

Vi ser gärna att kvoten av ensamkommande barn som vår kommun tar emot ökar och vill verka för att dessa får ett gott mottagande i kommunen och snabbt kan hitta sin plats i vårt samhälle.

Ett annat prioriterat ämne för Miljöpartiet är att minska barnfattigdomen i kommunen och vi vill därför satsa extra för att täcka ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd där särskild hänsyn tas till barnfamiljer.

Renare vatten och bättre miljö

Dricksvatten av god kvalitet är en bristvara i stora delar av Värmdö kommun. Därför arbetar Miljöpartiet kraftfullt för att kommunalt VA ska byggas ut till stora områden av kommunen. Och vi vill att Värmdö ska bli bäst i klassen på att informera och hjälpa dig som bor i kommunen och inte nås av kommunalt vatten och avlopp att skapa ett hållbart VA-system och finner därför kommunens avloppsrådgivning som ett utmärkt kommunikationsforum.

Vi vill också värna vårt havsvatten genom att noga följa utvecklingen av vattenkvaliteten i våra grunda vikar och till havs. Målsättningen är att allt vatten i Värmdö ska vara av god kvalitet senast 2021 i enlighet med EU:s vattendirektiv.

Miljöpartiet de gröna arbetar för en giftfri vardag. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska alltid ställa tuffa krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Kommunens plan för att minska skadliga ämnen ska verkställas och följas upp årligen.

Miljöpartiet vill verka för kretsloppssamhället. Vi vill se en kretsloppspark i anslutning till den nya återvinningscentralen på Ekobacken där återbruk av material sker istället för att de slängs eller bränns.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av kommunens fastboende hushåll ska samla in sitt matavfall till 2018 och vill att handel och verksamheter ska införlivas i matavfallssystemet och att 70 procent av dessa ska lämna sitt matavfall till biogasrötning 2018.

Vi vill utöka satsningarna på att ge hushållen närservice vad gäller avfallshanteringen och vill att kommunen i nästa upphandling av renhållningsentreprenör beslutar om hushållsnära källsortering av flera fraktioner i de delar av kommunen där detta är möjligt.

Allt fler människor i fritidsbåtar rör sig i våra vatten. Tömning av toalettsystemen har traditionellt gjorts direkt i havet. Resultatet har blivit förorenade havsvikar och övergödning, som i sin tur leder till ännu mer syre- brist och algbloomning. Från och med 2015 är det inte längre lagligt att tömma latrin från båtar i Östersjön. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill att Värmdö ska utöka antalet tömningsanläggningar för båtlivet och i samverkan med grannkommunerna se till att det finns ett tätt nät av anläggningar. Vi vill också att antalet tvätthanläggningar för båtar ökar inom kommunen.

Långsiktigt hållbar förvaltning

Vi ser att Värmdö kommun under lång tid har valt att skygga för underhållsbehoven i de kommunala fastigheterna och vill inte att detta ska fortgå. Att förvalta såväl natur, de sociala systemen som kommunal egendomen väl är viktiga delar av en hållbar samhällsutveckling.

Budgeten är utformad så att kvaliteten på kommunens verksamheter ut mot medborgarna ska vara hög. Värmdö kommun ska i samtliga officiella rankingar ha som målsättning att ligga bland landets 50 bästa kommuner. Ökade resurser ska prioriteras till de verksamheter som utifrån medborgarnas perspektiv och i jämförelse med andra jämförbara kommuner i hela landet ligger lågt i måluppfyllelse och resurstilldelning.

Att förvalta kommunens egendom i form av bland annat fastigheter, vägar och mark är en viktig grund för kommunens långsiktiga utveckling och för bibehållen välfärd. Planerat underhåll ska genomföras för att medborgarnas egendom fortsatt ska vara av god kvalitet. En fortsatt ökande befolkning är att vänta och detta ska i god tid tas höjd för i budgeten vad gäller investeringsmedel till nya verksamhetslokaler.

Centrala reserver är bra och ska finnas i budgeten. Reserverna ska tas i anspråk för att täcka underskott i nämnderna som beror på såväl volymökningar, felaktiga prognoser av befolkningsunderlaget inom skola, vård och omsorg som av konjunktur. Budgetrevideringar bör användas för att inte kvaliteten i verksamheterna ut mot medborgarna riskeras som en följd av felaktiga prognosunderlag för budgeteringen. Det är kvaliteten ut mot medborgarna som ska stå i fokus samtidigt som kommunens resurser ska användas så effektivt som möjligt. Verksamheter som återkommande går med underskott ska granskas, ledarskapet ses över och den ekonomiska uppföljningen stödjas från centralt håll.